

FILARMONICA
BANATUL
TIMIȘOARA

STAGIUNEA 2024 - 2025

Vineri, 20 iunie 2025
Ora 19:00

Sala Capitol

ÎNCHIDEREA STAGIUNII 2024 - 2025

CONCERT VOCAL-SIMFONIC EXTRAORDINAR

Orchestra simfonică „Remus Georgescu” și
Corul „Ion Românu” ale Filarmonicii *Banatul* Timișoara
Corul pe voci egale al Liceului de Artă „Ion Vidu”

Dirijor: **GABRIEL BEBEȘELEA**

Dirijorii corurilor:

MARIA GYURIS, IOSIF TODEA

„Păreră ta contează! Completează chestionarul nostru și
ajută-ne să îți oferim experiențe muzicale pe placul tău.”

PROGRAM

G. ENESCU

Rapsodia română nr. 2 în re major, op. 11

G. ENESCU

Simfonia nr. 3 în do major, op. 21

Moderato, un poco maestoso

Vivace ma non troppo

Lento ma non troppo

GABRIEL BEBEȘELEA este dirijor principal al Orchestrei Filarmonicii „George Enescu” din București și director artistic al ansamblului de instrumente de epocă și al Festivalului „Musica Ricercata”.

Gabriel Bebeșelea se bucură de o carieră internațională de succes, fiind invitat al unor orchestre renumite precum Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin,

Konzerthausorchester Berlin, Royal Philharmonic Orchestra, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Orchestre Philharmonique de Marseille, Barcelona Symphony Orchestra, Orquesta Sinfónica de Castilla y León, Orchestra Simfonică din Singapore, Orchestra Filarmonicii Naționale a Rusiei, Orchestra Tonkünstler, Filarmonica PKF-Praga etc.

Stagiunea 2023 – 2024 a început cu participarea la Festivalul „George Enescu”, alături de „Musica Ricercata” și Lawrence Brownlee, și a inclus dirijarea monumentalului „Gurrelieder” de Arnold Schoenberg, revenirea la Bochumer Symphoniker, Ulster Orchestra, Filarmonica din Zagreb, precum și la Orchestra Filarmonicii de Stat „Transilvania”, al cărei dirijor principal a fost între anii 2016 – 2023.

Remarcabil dirijor de operă, Gabriel Bebeșelea a fost numit în 2011 dirijor principal al Operei Naționale Române din Iași, devenind cel mai tânăr dirijor principal din România. În 2015 a fost numit Dirijor Principal al Operei Naționale Române din Cluj-Napoca.

În ultimele stagioni, a dirijat „Mireasa țarului” de Rimski-Korsakov la Opera din Perm, „Il viaggio a Reims” de Rossini la

Festivalul de Operă „Rossini” de la Pesaro, „Adriana Lecouvreur” de Francesco Cilea la Opera Națională din Timișoara (Capitală Culturală Europeană 2023) și o nouă producție „Manon Lescaut” la Teatrul Național Sloven Maribor.

Gabriel Bebeșelea este responsabil pentru descoperirea mai multor capodopere muzicale de mult uitate sau neglijate. În 2017, pentru a scoate la lumină o astfel de muzică, a înființat ansamblul „Musica Ricercata” – un colectiv artistic internațional dedicat interpretării lucrărilor din epoca barocă până la cele moderne, punând accent pe muzica veche.

Cu Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, a înregistrat un CD cu oratoriul redescoperit al lui George Enescu „Strigoii” și „Pastorale – Fantaisie pour petite orchestre” (ediție curatoriată de Gabriel Bebeșelea).

În 2015, Gabriel Bebeșelea a studiat cu doi dintre cei mai apreciați dirijori din lume: Bernard Haitink la Festivalul de la Lucerna și cu Kurt Masur la Festivalul „Aurora Clasic”. Gabriel Bebeșelea a fost îndrumat și de Alberto Zedda la Festivalul de Operă „Rossini” din Pesaro.

În 2011 a primit o bursă constând într-un stagiu de practică la Royal Concertgebouw Orchestra Amsterdam, unde a avut posibilitatea de a asista la repetițiile și concertele unora dintre cei mai reprezentativi dirijori ai zilelor noastre: Mariss Jansons, Bernard Haitink, Herbert Blomstedt, Christoph von Dohnanyi, Philippe Herreweghe, David Zinman și Eliahu Inbal.

Născut în 1987, Gabriel Bebeșelea este câștigător al Concursului de Dirijat „Lovro von Matačić” (Zagreb 2015) și al Concursului de Dirijat „Jeunesses Musicales” (București 2011).

În 2018, Gabriel Bebeșelea a obținut diploma de doctorat, cu distincția „summa cum laude”, de la Universitatea Națională de Muzică București.

Născută la Caransebeș, **MARIA GYURIS** a absolvit cursurile Liceului de Muzică „Ion Vidu” din Timișoara (1979), urmând apoi

cursurile Conservatorului „Ciprian Porumbescu” (azi Academia Națională de Muzică) din București. Ca profesor la Liceul de Artă „Ion Vidu”, predă teoria muzicii și pianul, și este dirijorul ansamblurilor corale ale școlii.

De la preluarea conducerii Corului pe voci egale a fost în permanență preocupată de perfecționarea vocală a acestui ansamblu și de diversificarea repertorială, abordând cu consecvență lucrări cu grad ridicat de dificultate, lucrări din repertoriul contemporan românesc și internațional, fiecare apariție scenică a ansamblului fiind împlinită de noi și noi prime audiții și prime audiții absolute.

Prestațiile muzicale deosebite ale Corului au fost apreciate la superlativ în nenumărate ocazii, palmaresul premiilor I naționale și a mențiunilor speciale îmbogățindu-se an de an. În iunie 2007, aceste preocupări s-au materializat în lucrarea științifică susținută la Universitatea Națională de Muzică din București, ocazie cu care i s-a acordat titlul de doctor în muzică. În același timp, începând cu anul universitar 2008 – 2009, i s-a încredințat pregătirea clasei de master a Facultății de Muzică din Timișoara, în calitate de conferențiar universitar doctor.

Ca o consecință firească se situează numeroasele solicitări de colaborare din partea Filarmonicii „Banatul” și a Operei Naționale Române din Timișoara, turneele efectuate în Germania, Franța, Ungaria etc., înregistrările și concertele corale anuale (în preajma Crăciunului – concert de colinde și la finalul fiecărui an școlar), care au devenit o tradiție în viața muzicală timișoreană.

Maria Gyuris activează în cadrul Asociației Naționale Corale din România și a fost distinsă cu mai multe premii, printre care și „Premiul special pentru promovarea muzicii românești”.

Născut în anul 1963, maestrul **IOSIF TODEA** a fost elev al Școlii de Muzică din Reșița, continuându-și apoi formarea muzicală (1977-1981) la Liceul de Muzică din Arad. Alături de Gavrilă Câmpan, cunoscut dirijor de cor arădean, Iosif Todea a descoperit arta corală. Elev fiind în clasa a XI-a, a alcătuit un cor format din colegii de liceu, după un an de activitate obținând deja

Premiul I la Festivalul Național „Cântarea României”. După terminarea liceului, Iosif Todea a fost angajat la Școala de Muzică din orașul natal, unde a predat și cursuri de violoncel. Din anul 1991, și-a continuat formarea muzicală cu studii de pedagogie muzicală la Facultatea de Muzică din cadrul Universității de Vest Timișoara, urmând cursuri de ansamblu și dirijat coral cu prof. Damian Vulpe. Maestrul Todea a înființat alături de colegii din Facultate un cor de cameră, „Collegium Musicum”, alături de care a susținut o serie de concerte a cappella în țară.

O altă personalitate care a avut o importantă contribuție la formarea sa ca dirijor a fost maestrul Diodor Nicoară, iar angajarea sa ca artist liric în Corul „Ion Românu” al Filarmonicii Banatul Timișoara, în anul 1992, i-a oferit posibilitatea de a se apropia de arta corală profesionistă. Iosif Todea a devenit dirijor al Corului „Ion Românu” în anul 1997. Alături de acest cor, desfășoară o bogată activitate artistică marcată prin numeroase concerte a cappella și vocal-simfonice, efectuând turnee în Norvegia, Belgia, Olanda, Germania. Ca urmare a bogatei sale activități, Iosif Todea a fost distins cu Premiul „Pro Cultura” oferit de Consiliul Județean Timiș, în anul 2007.

Creația lui George Enescu (1881 – 1955) reprezintă o valoroasă sursă de îndrumare, îndemnând la o neîncetată îmbogățire a muzicii culte pe baza creației populare. Începând chiar cu primele lucrări, opera sa a reprezentat o cristalizare la

un nivel artistic superior a tuturor eforturilor de până atunci. Astfel, trecând prin etapa inițială a Poemei române, continuările ei, cele două Rapsodii, aduc un model de înaltă viziune artistică a genului, încoronând eforturile înaintașilor. Muzica lăutarilor români se manifestă, în aceste lucrări, într-o formă ce exprimă vigoarea poporului întemeietor al acestor minunate melodii de o mare diversitate ritmică. Creațiile enesciene intrate în repertoriul marilor orchestre de pretutindeni au făcut cunoscută lumii întregi, pentru prima dată, bogăția incomparabilă a folclorului românesc.

Prin Rapsodiile sale, marele nostru compozitor a accelerat trecerea de la faza rapsodică – folosirea liberă a citatelor muzicale – la transformarea creatoare a substanței muzicale populare într-un limbaj personal. Aceste două lucrări sunt cele mai cunoscute și îndrăgite creații orchestrale ale lui George Enescu, frumusețea melodică, dinamismul și caracterul lor exotic făcând ca aceste piese să între repede în repertoriul universal. Ambele opus 11 și create în perioada de tinerețe, la Paris, aceste miniaturi simfonice sunt bazate pe folclor și pe prezentarea unui set de melodii tip potpouriu.

Mai puțin cunoscută decât prima, **Rapsodia Română nr. 2**, are un caracter mai profund și meditativ, mai aproape de cântec decât de dans. Scrisă în tonalitatea re major, începe cu melodia baladei „Pe o stâncă neagră, într-un vechi castel” care, dezvoltată armonic și melodic, culminează într-un canon. Este urmată de melodia dansului „Sârba lui Pompieru” și de un fragment al cântecului popular „Văleu, lupu mă măcâncă” (de asemenea tratat sub formă de canon). Aici, precum se întâmplă și în prima Rapsodie, Enescu dedică un moment solistic violei, după care lucrarea se termină într-o atmosferă liniștită.

Bogăția elementelor muzicii folclorice, măiestria ritmico-melodică și aerul de naturalețe și spontaneitate dau acestei rapsodii o nuanță aparte, și nu este de mirare faptul că Enescu a considerat-o mai aproape de suflet decât sora sa cea mare - exuberanta Rapsodie nr. 1.

George Enescu a compus ***Simfonia nr. 3, op. 21, în do major*** în perioada 1916–18, însă a revizuit-o de nenumărate ori în deceniile următoare.

A început să scrie această ultimă simfonie a sa la Sinaia în mai 1916, nu cu mult înainte ca România să intre în Primul Război Mondial. A finalizat prima parte în timpul retragerii României în provincia Moldova în fața forțelor invadatoare ale Puterilor Centrale, în 1917, la Iași. Cea de-a doua parte a fost scrisă tot la Iași, în timpul apogeului conflictului, în ianuarie 1918, iar partea a treia a fost terminată în data de 20 august 1918, la Dorohoi.

Data primei audiții este disputată: potrivit unor surse, Simfonia a fost interpretată pentru prima dată în 1918 și apoi din nou cel puțin o dată în același an; potrivit altora însă, prima interpretare a avut loc în data de 25 mai 1919 la Ateneul din București, în interpretarea Orchestrei Ministerului Educației și a Societății Corale „Carmen”, sub bagheta dirijorală a compozitorului.

Deși simfonia a avut un succes imediat, Enescu nu a fost mulțumit și a revizuit partitura în anul 1920. Noua versiune a fost interpretată pentru prima dată la Paris, la sfârșitul lunii februarie 1921, fiind dirijată de Gabriel Pierné. Enescu, încă nemulțumit însă, a continuat să revizuiască Simfonia timp de mai bine de treizeci de ani. Cea mai recentă versiune este datată 12 iunie 1951 și nu a fost publicată decât în 1965, de Editura Muzicală din București.

Pe parcursul acestei monumentale lucrări, Enescu folosește același material tematic, ciclic, pe care îl dezvoltă în diferite și ingenioase moduri. Prima parte (*Moderato, un poco maestoso*) alternează între stări meditative, întrebătoare, eroice și lirice; a doua parte (*Vivace ma non troppo*) este un scherzo întunecat și tulburător, al cărui atmosferă apăsătoare este însă întreruptă pentru scurt timp de o secțiune mai luminoasă și optimistă, scrisă în maniera unui marș; ultima parte (*Lento ma non troppo*) este solemnă și senină, și include un cor mut.

Lucrarea se termină sublim, cu „un fel de extaz liniștit” și folosește la un moment dat un mic clopot care, potrivit partiturii,

„ar trebui să aibă același tip de sonoritate ca și clopotele care sunt folosite în bisericile catolice”. Atmosfera puternic contrastantă a celor trei părți – și mai ales seninătatea paradisiacă a finalului – i-au făcut pe unii critici muzicali să interpreteze programatic simfonia ca o „trilogie în stilul lui Dante, a Purgatoriului, Infernului și Paradisului”.

PROGRAMELE URMĂTOARE

STAGIUNEA ESTIVALĂ

Joi, 26 iunie 2025, ora 19

Sala Capitol

CONCERT VOCAL-INSTRUMENTAL
DOWNEY HIGH SCHOOL EPIC JAZZ CHOIR
CALIFORNIA - SUA

Director muzical / coordonator: **CORNELIU OLARIU**

Vineri, 27 iunie 2025, ora 21

Sala Capitol / Grădina Fila

Classic meets The Mono Jacks
Orchestra simfonică „Remus Georgescu” a Filarmonicii Banatul
Împreună cu **THE MONO JACKS**

Vineri, 4 iulie 2025, ora 19

Sala Capitol

CONCERT SIMFONIC
Orchestra simfonică „Remus Georgescu” a Filarmonicii Banatul
Dirijor: **MARZENA DIAKUN**
Soliști: **ELISABETH LEONSKAJA** – pian
MIHALY BEREZC – pian

J. HAYDN

Simfonia nr. 44 în mi minor, Hob. I:44

W. A. MOZART

Concertul pentru două pianе și orchestră nr. 10
în mi bemol major, K. 365/316a

W. A. MOZART

Concertul pentru pian și orchestră nr. 23 în la major, KV 488

Vineri, 22 august 2025, ora 20

Sinagoga din Cetate

RECITAL CAMERAL
VLAD ALECSANDRU COLAR – flaut
ROXANA-YVONNE COȘEREANU – pian

Programele următoare pot fi accesate pe site-ul filarmonicii
<https://filarmonicabanatul.ro/evenimente/>

Realizarea caietului program: Andreea Olariu

